

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

Nakhabut Paritat Journal

ISSN 3027-7779 (Online)

ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2568 Vol. 17 No. 3 September - December 2025

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ต.ท่าจั่ว อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280
Research and development institute Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 1 Moo 4, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat 80280

Received: May 30, 2024

Revised: December 25, 2025

Accepted: December 27, 2025

การพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง

Technique Development for Measuring and Assessing Primary Students'
Competency in Special Area Schools, Lampang Province

เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ*

เกศนีย์ อินอ้าย

ปรารธนา โกวิทยางกูร

เบญจมาศ พุทธิมา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: setthawit@g.lpru.ac.th

Setthawit Chanowan*

Kaesanee Inai

Pratana Govittayangkull

Benjamas Phutthima

Faculty of Education, Lampang Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง และ 2) ประเมินผลการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างในการสังเคราะห์และพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ในการตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ และประเมินผลการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ คือ ผู้ชำนาญการด้านการสอนและวัดประเมินผลระดับประถมศึกษา จำนวน 236 คน และครูประถมศึกษาในโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 และ 3 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ แบบประเมินคุณภาพเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ และแบบประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะของครู การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ (1) การกำหนดสมรรถนะที่มุ่งประเมิน (2) เครื่องมือและวิธีดำเนินการ และ (3) เกณฑ์และการแปลผลการประเมิน มีคุณภาพด้านความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น พบว่า ครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะสูงกว่าก่อนการใช้เทคนิคฯ อยู่ในระดับมาก และมีดัชนีประสิทธิผลของการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น เท่ากับ 0.46 หมายความว่า การใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น ทำให้ครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 46

คำสำคัญ: เทคนิคการวัดและประเมิน; สมรรถนะ; ประถมศึกษา; โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ

Abstract

This research aimed to: 1) develop techniques for measuring and assessing the primary students' competency in special area schools, Lampang Province, and 2) evaluate the use of techniques for measuring and assessing the primary students' competency in special area schools, Lampang Province. The sample in the synthesis and development of techniques was 20 experts. For quality inspection of techniques, tryouts, and evaluation of their use, there were 236 specialists in primary education teaching and assessment and 24 teachers under the Lampang Primary Educational Service Area Office 1 and 3 . The instrument used in the research was a form to record a group discussion with experts, a quality assessment of techniques for competency measurement and assessment, and a competency assessment form for measuring and evaluating teachers' competency bases. Statistics used in research included mean, standard deviation, and effectiveness index.

The research revealed that: 1) The developed competency measurement and assessment techniques comprised three components: (1) determining competencies aimed at evaluating, (2) tools and procedures, and (3) criteria and assessment interpretation. The quality in terms of accuracy, appropriateness, usefulness, and feasibility were at a high level in all aspects. 2) After using the technique, it was indicated that teachers' competency in competency-based measurement and assessment was higher than before implementation at a high level. The effectiveness index for the technique was 0.46, indicating that implementing the developed techniques enhanced teachers' competency in competency-based measurement and assessment by approximately 46%.

Keywords: Techniques for measuring and assessing; Competency; Primary student; Special area schools

บทนำ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งในหลักสูตรฐานสมรรถนะ จุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การใช้วิธีการเดิมกับจุดมุ่งหมายใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากจึงย่อมไม่เหมาะสม โดยในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและการประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนไม่สามารถแยกส่วนเป็นความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) เจตคติ (attitude) และคุณลักษณะ (attributes) ดังที่เคยปฏิบัติกันมาได้ (Phongpitaya, 2022) การศึกษาค้นคว้าเพื่อหาแนวทางปฏิบัติใหม่ที่สอดคล้องกับแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน

การวัดและประเมินผลกับการจัดการเรียนรู้เป็นสองเสาหลักของไตรยางศ์การศึกษาและมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง หากส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปย่อมส่งผลกระทบต่ออีกส่วนหนึ่งด้วย และการเปลี่ยนแปลงวิธีการวัดและประเมินผลย่อมส่งผลต่อผู้เรียนเช่นกัน ดังผลการวิจัยของ Promtrud & Vibulrangson (2023) เรื่องการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการแบบเปิดร่วมกับการประเมินเพื่อการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่า เมื่อใช้การประเมินที่ถูกต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้จะทำให้ นักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นทุกสมรรถนะ โดยสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเท่ากับว่าเมื่อพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะทำให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และพัฒนา ผู้เรียนเช่นกัน และหากสามารถพัฒนาไปในแนวทางเดียวกันได้ย่อมจะเกิดประสิทธิผลมากกว่าการพัฒนา โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของกันและกัน

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และ ก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน โดยมุ่งพัฒนาในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะมีประโยชน์ ต่อชีวิตประจำวันและอนาคตของผู้เรียนในอนาคต (Prasertsin et al., 2021) ดังนั้นเทคนิควิธีการวัดและประเมินผล ที่สามารถใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะได้เป็นอย่างดี คือ เทคนิคการวัดและประเมิน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญมากกว่าการตัดสินระดับของสมรรถนะ ซึ่งการวิจัยที่ผ่านมาซึ่งยังไม่มีการศึกษา ครอบคลุมเท่าที่ควร ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยมุ่งศึกษาวิจัย ในกลุ่มโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างเท่าทัน ความเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินของครูให้ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนได้

ในเขตจังหวัดลำปาง มีโรงเรียนที่จัดว่าอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและขาดโอกาสดังกล่าว ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลตามพันธกิจของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน โรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่ มีสภาพภูมิศาสตร์ทุรกันดารยากต่อการเดินทางเข้าถึง จึงทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาหลาย ๆ ด้าน การพัฒนา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษดังกล่าว จึงเป็นการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นพันธกิจการวิจัยที่สนองต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เป็นหนึ่งในกิจกรรมปฏิรูปประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564 (Independent Committee for Education Reform, 2022; Ministry of Education, 2021) คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาและประเมินผลการใช้เทคนิคการวัดและ ประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะช่วย ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินฐานสมรรถนะ กระตุ้นความสามารถในการพัฒนา กิจกรรมการวัดและ ประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทการจัดการเรียนรู้และความมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน

ของโรงเรียน รวมถึงแนวทางที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปสามารถนำมาใช้ กำหนดเป็นแนวทางการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง
2. เพื่อประเมินผลการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สังเคราะห์และพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในระยะที่ 1 มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ซึ่งเลือกมาโดยเฉพาะเจาะจงผู้ที่เป็น 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยหรือศึกษานิเทศก์ที่มีคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน และมีประสบการณ์สอนหรือให้การอบรมครูในระดับประถมศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี และ 2) อาจารย์มหาวิทยาลัยหรือศึกษานิเทศก์ที่มีคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับการวัดและประเมินผลการศึกษา และมีประสบการณ์สอนหรือให้การอบรมครูในระดับประถมศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดข้อความมาจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคนิค วิธีการ หรือรูปแบบการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา ตามแนวทางการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หากค่าความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรวัดและประเมินทางการศึกษา จำนวน 3 คน

กระบวนการเก็บข้อมูลในการวิจัย

สังเคราะห์และพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคนิค วิธีการ หรือรูปแบบการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา และนำประเด็นมาจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อค้นหาเทคนิคและแนวทางการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่เหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ระยะที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการตรวจสอบคุณภาพของเทคนิคฯ ด้านความถูกต้องเหมาะสม มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ชำนาญการด้านการสอนและวัดประเมินผลระดับประถมศึกษา จำนวน 236 คน มีคุณสมบัติคือ 1) เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีคุณวุฒิด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือมีประสบการณ์สอน/อบรมด้านดังกล่าวไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ 2) เป็นครูประถมศึกษาที่มีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป หรือ 3) เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ส่วนในการตรวจสอบคุณภาพของเทคนิคฯ ด้านความเป็นประโยชน์

และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีประชากร คือ ครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง โดยการคัดเลือกมาแบบอาสาสมัคร เฉพาะครูที่สามารถให้ความร่วมมือเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดระยะเวลาการวิจัย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูจำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของประชากรที่กำหนดไว้ในการศึกษาวิจัย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของรายการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินทางการศึกษา จำนวน 3 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) จากการทดลองใช้กับกลุ่มครูในจังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบประเมินคุณภาพเทคนิคฯ ฉบับผู้ชำนาญการด้านการสอนและวัดประเมินผลระดับประถมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.944 ส่วนฉบับครู มีค่าความเชื่อมั่น 0.953

กระบวนการเก็บข้อมูลในการวิจัย

ขอความร่วมมือจากครูและผู้ชำนาญการด้านการสอนและวัดประเมินผลระดับประถมศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพของเทคนิคฯ และดำเนินการจัดประชุมและอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวัดและประเมินสมรรถนะให้แก่ครูเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในขณะทดลองใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลประเมินคุณภาพเทคนิคฯ จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 ประเมินผลการใช้และปรับปรุงเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยระยะที่ 3 มีประชากร คือ ครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง โดยการคัดเลือกมาแบบอาสาสมัคร เฉพาะครูที่สามารถให้ความร่วมมือเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดระยะเวลาการวิจัย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูจำนวนทั้งสิ้น 24 คน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะของครู เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินทางการศึกษา จำนวน 3 คน และหาค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้กับกลุ่มครูในจังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981

กระบวนการเก็บข้อมูลในการวิจัย

ประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะของครู ก่อนและหลังการใช้เทคนิคการวัดและประเมินที่พัฒนาขึ้น ร่วมกับการลงพื้นที่ช่วยปรับปรุงและพัฒนาวิธีการหรือเครื่องมือวัดและประเมินผล ระหว่างภาคเรียน และนำข้อสังเกตที่ได้มาปรับปรุงคู่มือการวัดและประเมินสมรรถนะต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะของครู จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ประสิทธิผล (effectiveness index : E.I.) ของการใช้เทคนิคฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้วิธีการคำนวณหาดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของ Goodman, Fletcher & Schneider (Buason, 2019; Goodman et al., 1980)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง

จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ข้อสังเกตจากการประเมินคุณภาพของเทคนิคฯ พบว่า เทคนิคฯ ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสารสนเทศในการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสม

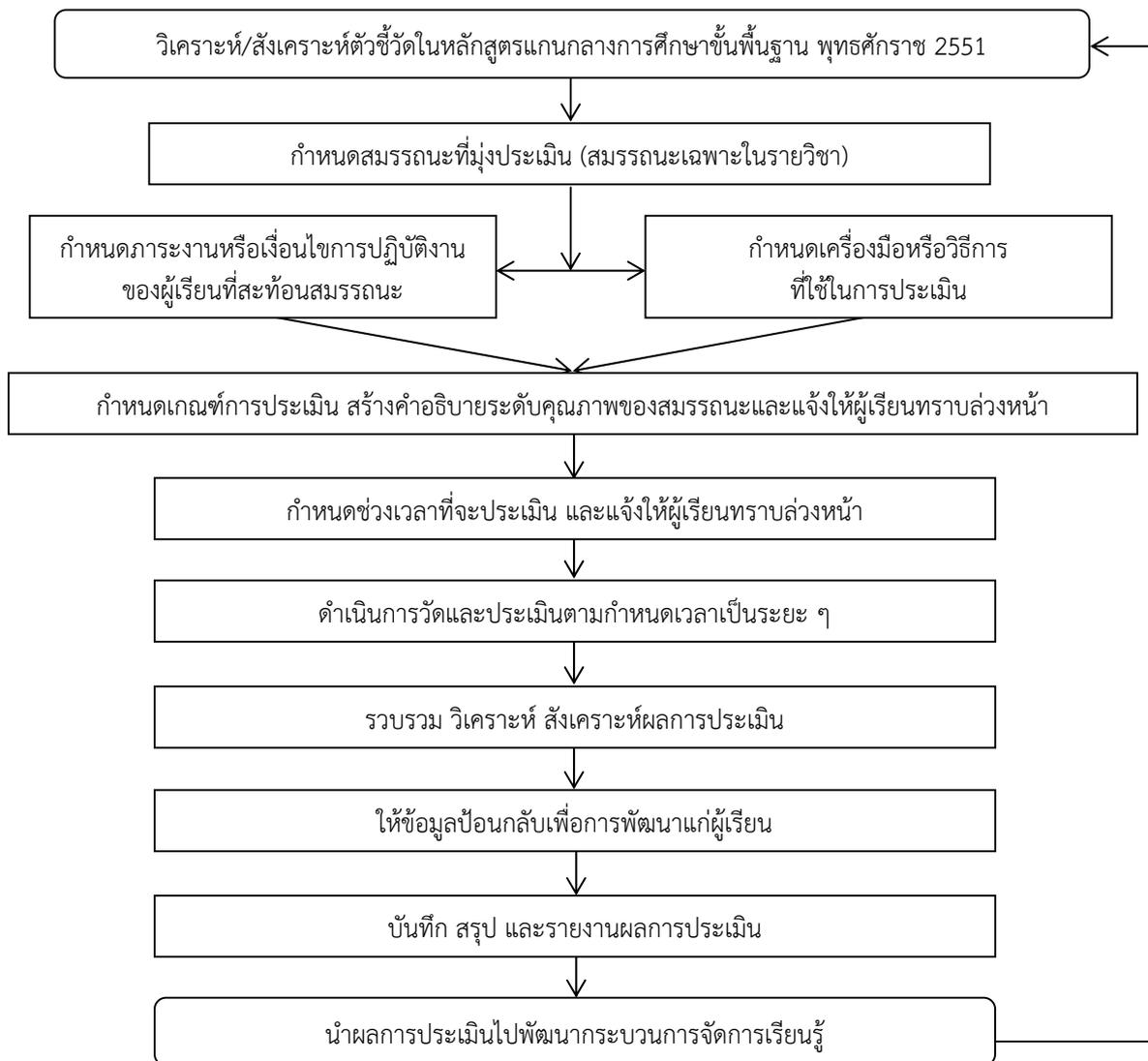
กับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนชั้นประถมศึกษา และเอื้ออำนวยให้การสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความตรงตามสภาพ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ดังนี้

1) การกำหนดสมรรถนะที่มุ่งประเมิน คือ สมรรถนะเฉพาะประจำวิชา ที่ได้มาจากการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับชั้น

2) เครื่องมือและวิธีดำเนินการ จัดขึ้นในรูปแบบการประเมินภาคปฏิบัติภายใต้ภาระงานหรือเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้เรียน โดยนำเอาเหตุการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องพบเจอในชีวิตประจำวันหรืออาจพบเจอได้ในชุมชน มาเป็นภาระงานมอบหมายในระหว่างเรียนหรือเป็นเงื่อนไขสำหรับปฏิบัติในการทดสอบ

3) เกณฑ์และการแปลผลการประเมิน ตามจุดเน้นของการประเมินสมรรถนะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ เน้นประเมินพัฒนาการ และเน้นประเมินผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ของงาน การกำหนดเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับจุดเน้นดังกล่าว จึงทำได้ใน 3 ลักษณะแนวทาง คือ (1) กำหนดเกณฑ์ใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานเดิม (2) กำหนดเกณฑ์แบบมีส่วนร่วม (3) กำหนดเกณฑ์อิงพัฒนาการรายบุคคล และจัดทำเกณฑ์เชิงคุณภาพ (rubric) เพื่อแปลผลการประเมินอย่างมีความหมาย

ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทการใช้หลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551 และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของครู ให้เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติจริงมากที่สุด จึงมีข้อสรุปจากการสังเคราะห์ผลการพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย เป็นแบบแผนการดำเนินการวัดและประเมินผล ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แบบแผนการดำเนินการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

เมื่อประเมินคุณภาพของเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นพบว่า มีคุณภาพด้านความถูกต้องเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.47$; $\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.54$ และ $\bar{X} = 3.61$, $SD = 0.69$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง ด้านความถูกต้องเหมาะสม (n = 236)

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับคุณภาพ
1. เทคนิคฯ มีองค์ประกอบของการวัดและประเมินในระดับชั้นเรียนที่ถูกต้องและครบถ้วน	4.20	0.67	มาก
2. หลักการของเทคนิคฯ สอดคล้องกับแนวทางการประเมินเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	4.29	0.67	มาก
3. หลักการของเทคนิคฯ สอดคล้องกับขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติตามกรอบการวัดและประเมิน	4.25	0.70	มาก
4. การกำหนดสมรรถนะที่มุ่งประเมิน	4.30	0.63	มาก
5. การกำหนดภาระงานหรือเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้เรียน	4.27	0.65	มาก
6. การกำหนดเครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการประเมิน	4.29	0.69	มาก
7. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน	4.31	0.69	มาก
8. การกำหนดช่วงเวลาที่ประเมิน	4.20	0.71	มาก
9. การให้ข้อมูลป้อนกลับ	4.19	0.75	มาก
10. การสรุปและรายงานผลการประเมิน	4.23	0.82	มาก
11. ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติตามกรอบการวัดและประเมินสอดคล้องกันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้	4.33	0.60	มาก
12. ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติตามกรอบการวัดและประเมินเป็นระบบ มีความต่อเนื่องสอดคล้องกันไปตามลำดับ	4.31	0.63	มาก
13. ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติตามกรอบการวัดและประเมินมีความยืดหยุ่น นำไปปรับเข้ากันได้กับทุกสาระการเรียนรู้	4.26	0.64	มาก
14. กรอบการวัดและประเมินมีความเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติในบริบทของโรงเรียนถิ่นทุรกันดารและขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา	4.19	0.66	มาก
15. การทำตามขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติของเทคนิคฯ จะทำให้ครูผู้สอน ออกแบบและดำเนินการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.28	0.69	มาก
16. แผนภาพสรุปแสดงแบบแผนการปฏิบัติของเทคนิคฯ สอดคล้องกับรายละเอียด ในกรอบการวัดและประเมิน	4.30	0.71	มาก
สรุปรวม	4.26	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความถูกต้องเหมาะสมของของเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น ในส่วนขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติตามกรอบการวัดและประเมินที่สอดคล้องกันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สูงกว่ารายการอื่น ๆ รองลงมาคือ การกำหนดเกณฑ์การประเมิน และขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติตามกรอบการวัดและประเมินที่เป็นระบบมีความต่อเนื่องสอดคล้องกันไปตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (n = 24)

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับคุณภาพ
ความเป็นประโยชน์			
1. การนำเทคนิคฯ ไปใช้ มีโอกาสที่จะช่วยแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาเรื่องการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้	3.64	0.71	มาก
2. เมื่อปฏิบัติตามเทคนิคฯ แล้วจะได้ข้อมูลผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนเป็นที่น่าเชื่อถือ	3.68	0.76	มาก
3. ครูจะได้รับประโยชน์ในการพัฒนาตนเองจากการนำเทคนิคฯ ไปใช้	3.86	0.62	มาก
4. ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองจากการนำเทคนิคฯ ไปใช้	3.77	0.85	มาก
5. แบบอย่างที่มีในเทคนิคฯ ช่วยให้การออกแบบการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนทำได้ง่ายขึ้น	3.77	0.73	มาก
สรุปรวม	3.75	0.54	มาก
ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้			
6. หลักการของเทคนิคฯ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ	3.73	0.96	มาก
7. องค์ประกอบและรายละเอียดของเทคนิคฯ ในส่วนต่าง ๆ มีความครบถ้วน เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ	3.59	0.94	มาก
8. เทคนิคฯ มีกรอบการวัดและประเมินหรือแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	3.64	0.83	มาก
9. วิธีการวัดและประเมินสมรรถนะตามแบบแผนของเทคนิคฯ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้จริง	3.45	0.78	ปานกลาง
10. ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติของเทคนิคฯ มีความยืดหยุ่นที่จะนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ	3.45	0.89	ปานกลาง
11. การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการสรุปผลการประเมินมีตัวอย่างและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	3.77	0.67	มาก
12. การวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนตามเทคนิคฯ ไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรในการดำเนินงาน ไม่สร้างภาระให้แก่ครู	3.64	0.71	มาก
สรุปรวม	3.61	0.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า เทคนิคฯ มีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์สูงกว่าความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เมื่อพิจารณาเฉพาะรายการ พบว่า ในด้านความเป็นประโยชน์ที่ครูจะได้รับการพัฒนาตนเองจากการนำเทคนิคฯ ไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สูงกว่ารายการอื่น ๆ

2. ผลการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง

ตารางที่ 3 ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะของครู ก่อนและหลังการใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (n = 24)

รายการประเมิน	ก่อนใช้เทคนิคฯ			หลังใช้เทคนิคฯ		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. การวิเคราะห์เนื้อหาและตัวชี้วัดในหลักสูตรเพื่อกำหนดสมรรถนะที่ต้องการจะประเมิน	3.50	0.76	ปานกลาง	4.25	0.66	มาก
2. การกำหนดสมรรถนะในรายวิชาที่สอดคล้องกับบริบทชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินได้	3.42	0.70	ปานกลาง	4.04	0.20	มาก
3. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลที่สัมพันธ์กับสมรรถนะที่มุ่งประเมินหรือผลลัพธ์การเรียนรู้	3.29	0.84	ปานกลาง	4.00	0.71	มาก

ตารางที่ 3 ต่อ

รายการประเมิน	ก่อนใช้เทคนิคฯ			หลังใช้เทคนิคฯ		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
4. การนำแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา (ไม่ใช่เพื่อตรวจสอบ) ไปใช้ในระหว่างการจัดการเรียนรู้	3.46	0.76	ปานกลาง	4.13	0.60	มาก
5. การนำแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง ไปใช้ในระหว่างการจัดการเรียนรู้	3.67	0.85	มาก	4.38	0.70	มาก
6. การกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ ตั้งคำถาม และหาคำตอบ	3.83	0.85	มาก	4.46	0.50	มาก
7. การสนับสนุนให้ผู้เรียนทบทวนข้อดี-ข้อควรปรับปรุงของตัวเอง และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ	3.79	0.82	มาก	4.42	0.70	มาก
8. การกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการประเมินเพื่อพัฒนาตัวเองมากกว่าวัดระดับสติปัญญาความสามารถ	3.63	0.70	มาก	4.13	0.60	มาก
9. การให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการวัดและประเมินสมรรถนะ	3.67	0.85	มาก	4.42	0.49	มาก
10. การวางแผน-ออกแบบการวัดและประเมินสมรรถนะอย่างเป็นระบบ	3.46	0.76	ปานกลาง	3.88	0.33	มาก
11. การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะที่มีคุณภาพ	3.42	0.81	ปานกลาง	4.25	0.43	มาก
12. การเลือกใช้หรือสร้างเครื่องมือวัดประเมินได้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	3.67	0.90	มาก	4.46	0.71	มาก
13. การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือติดตามพัฒนาการด้านสมรรถนะของผู้เรียนตลอดภาคเรียน	3.46	0.76	ปานกลาง	4.00	0.50	มาก
14. การกำหนดเกณฑ์การประเมินสมรรถนะที่ถูกต้องเหมาะสม	3.58	0.95	มาก	4.42	0.70	มาก
15. การให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนในการรับรู้รับทราบเกณฑ์การประเมิน	3.63	0.70	มาก	4.13	0.60	มาก
16. การวิเคราะห์ผลการวัดประเมินในช่วงก่อน ระหว่าง หรือ หลังเรียน ให้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน	3.63	0.70	มาก	4.25	0.43	มาก
17. การสรุปและรายงานผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.54	0.87	มาก	4.38	0.48	มาก
18. การนำสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียนมาใช้วินิจฉัยข้อดี-ข้อควรปรับปรุงของผู้เรียน	3.33	0.75	ปานกลาง	3.75	0.43	มาก
19. การนำสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียนมาใช้ วางแผนพัฒนาผู้เรียน	3.42	0.70	ปานกลาง	3.88	0.33	มาก
20. การนำสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียนมาใช้พัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.67	0.69	มาก	4.25	0.43	มาก
21. การประมวลข้อมูลหลากหลายแหล่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.67	0.75	มาก	4.38	0.48	มาก
22. การให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน	3.83	0.80	มาก	4.46	0.50	มาก
23. การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.92	0.86	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
24. การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างทันท่วงที่ไม่ปล่อยให้ ปล่อยให้	3.83	0.80	มาก	4.54	0.50	มากที่สุด
25. การประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.75	0.66	มาก	4.38	0.48	มาก
สรุปรวม	3.60	0.62	มาก	4.25	0.29	มาก
ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) = (4.25 - 3.60) / (5.00 - 3.60) = 0.46						

จากตารางที่ 3 พบว่า หลังการใช้เทคนิคฯ ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.25, SD = 0.29) ซึ่งสูงกว่าก่อนการใช้เทคนิคฯ (\bar{X} = 3.60, SD = 0.62) โดยมีดัชนีประสิทธิผลของการใช้เทคนิคฯ เท่ากับ 0.46 หมายความว่า การใช้เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น ทำให้ครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 46

การอภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่า เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จังหวัดลำปาง ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน โดยในภาพรวมมีคุณภาพด้านความถูกต้องเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้สำรวจสภาพบริบท ปัญหาของโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ และสังเคราะห์เทคนิคฯ ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามกรอบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของ Office of the Basic Education Commission (2021) และดำเนินการโดยประยุกต์ใช้ทั้งกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และแนวทางของการวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ในการปรับปรุงเทคนิคฯ ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในเทคนิคฯ ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินขณะเรียนรู้และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ โดยเน้นที่ผลป้อนกลับ (feedback) และอภิปัญญา (metacognition) ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังที่ Ruth Dann (2014 as cited in Hall, 2020) กล่าวว่า การประเมินขณะเรียนรู้นั้นเป็นการพิจารณาวิธีการที่ผู้เรียนใช้ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง และการตัดสินใจแบบองค์รวมจากการนำข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับไปใช้เพิ่มศักยภาพของตนโดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ State government of Victoria, Australia (department of education) (2021) และ New South Wales government (department of education) (2022) ที่กล่าวว่า การประเมินขณะเรียนรู้ คือ การประเมินที่เป็นการเรียนรู้ไปด้วยในตัว โดยสิ่งที่จะยืนยันได้ว่าการประเมินชนิดนี้ได้เกิดขึ้นแล้ว คือ การที่ผู้เรียนรู้จักสะท้อนคิดและติดตามปรับปรุงตนเอง เพื่อให้ตนเองไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการหรือนำไปสู่การเรียนรู้ใหม่ได้ จึงส่งผลให้การพัฒนาเทคนิคฯ มีคุณภาพ อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Promtrud & Vibulrangson (2023) ที่พบว่า การประเมินเพื่อการเรียนรู้สามารถใช้ร่วมกันได้กับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น

2. จากการวิจัยพบว่า หลังการใช้เทคนิคฯ ที่พัฒนาขึ้น ครูมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก และสูงกว่าก่อนการใช้เทคนิคฯ โดยมีดัชนีประสิทธิผลของการใช้เทคนิคฯ เท่ากับ 0.46 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาเทคนิคฯ ในครั้งนี้ ได้คำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของครู ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในมุมมองของผู้ปฏิบัติในระหว่างการนำเทคนิคฯ ไปใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาเทคนิคฯ ให้เหมาะสม มีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่ครูอย่างชัดเจน และใช้แนวคิดการจงใจให้ครูนำเทคนิคฯ ไปใช้ โดยไม่เป็นการบังคับ จึงทำให้ครูเต็มใจร่วมเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Suna, Phengsawat & Steannoppakao (2022) เรื่อง การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่า การเสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือ การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เป็น 2 ใน 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมถึงการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการสังเคราะห์และพัฒนาเทคนิคฯ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมกับการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของครู ดังในการวิจัยของ Jaisuk & Thanaphonganan (2019) เรื่อง โปรแกรมพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 และของ Kabbua & Noirid (2022) เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการ

วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันของครูก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการพัฒนา ด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงทำให้ทราบจุดเน้นของการพัฒนาเทคนิคฯ ที่จะให้ผลลัพธ์ในการช่วยเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูไปด้วยในตัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนจากการวิจัยครั้งนี้ พัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการวัดและประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551 ผู้ที่สนใจหากต้องการนำไปใช้กับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ควรจะต้องศึกษาข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรดังกล่าวให้ละเอียดก่อนนำไปใช้

2. จากการวิจัยพบว่า เทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์สูงกว่าความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ หมายความว่า การนำเทคนิคฯ ไปใช้จริงยังมีอุปสรรคทางการปฏิบัติอยู่บ้าง ดังนั้นควรทำความเข้าใจกับแนวคิดการประเมินที่กำหนดไว้ในเทคนิคฯ ก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะไว้สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาเท่านั้น ซึ่งในระดับชั้นอื่น ๆ อาจต้องการเทคนิควิธีการวัดและประเมินสมรรถนะที่แตกต่างออกไป ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือในระดับการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งมีบริบทการจัดการเรียนรู้ต่างจากชั้นประถมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินสมรรถนะด้วยเทคนิคอื่นที่มีจุดเด่น-ข้อดีที่น่าสนใจ และมีแนวคิดต่างออกไปจากเทคนิคการวัดและประเมินสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่กว้างขวางมากขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการเลือกใช้แนวทางการวัดและประเมินสมรรถนะที่เหมาะสมต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง “งบประมาณเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.) ประเภท Fundamental Fund ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566”

References

- Buason, R. (2019). *Research and Development of Educational Innovation*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Goodman, R. I., Fletcher, K. A., & Schneider, E. W. (1980). *The Effectiveness Index as a Comparative Measure in Media Product Evaluations*. Retrieved 2024, February 22, from <https://www.jstor.org/stable/44422467>
- Hall, W. (2020). *What is Assessment as Learning? Enhancing teaching with data*. Retrieved 2024, January 25, from <https://www.century.tech/news/what-is-assessment-as-learning-enhancingteaching-with-data/>
- Independent Committee for Education Reform. (2022). *National reform plans for education*. Retrieved 2024, January 8, from <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/03/National-reform-plan-for-education.pdf> (in Thai)

- Jaisuk, S., & Thanaphonganan, N. (2019). Teacher Development Program for Measurement and Evaluation of Schools under the Secondary Education Service Area Office 26. *Journal of Humanities and Social Sciences Maharakham University*, 38(6), 92-103. (in Thai)
- Kabbua, C., & Noirid, S. (2022). Developing A Program to Strengthen Teacher Competencies on Measurement and Evaluation Under Secondary Educational Service Area Ubonratchathani Amnatcharoen. *Journal of Buddhist Philosophy Evolved*, 6(2), 132-146. (in Thai)
- Ministry of Education. (2021). *The National Reform Plans*. Retrieved 2022, January 18, from <https://www.moe.go.th/360TheNationalReformPlans/> (in Thai)
- New South Wales government (department of education). (2022). *Approaches to assessment*. Retrieved 2023, January 13, from <https://education.nsw.gov.au/teaching-and-learning/professional-learning/teacher-quality-and-accreditation/strong-start-great-teachers/refining-practice/aspects-of-assessment/approaches-to-assessment>
- Office of the Basic Education Commission. (2021). *Competency-based Education Thailand*. Retrieved 2023, December 8, from <https://cbethailand.com/curriculum/competency-basedcurriculum/> (in Thai)
- Phongpitaya, K. (2022). Using the OLE Model to Develop Competency-Based Instruction. *Journal of Teacher Professional Development*, 3(1), 1-13. (in Thai)
- Prasertsin, U., Srihasat, K., & Laonoi, A. (2021). Guidelines for Competency-Based Assessment in 21st Century. *Journal of Educational Measurement Maharakham University*, 27(2), 16-31. (in Thai)
- Promtrud, A., & Vibulrangson, S. (2023). Developing Learning Activities Using an Open Approach Together with Assessment for Learning to Promote Mathematical Competencies of Ninth Grade Students. *Journal of Education Studies Chulalongkorn University*, 51(4), 1-17. (in Thai)
- State government of Victoria, Australia (department of education). (2021). *Assessment*. Retrieved 2022, August 5, from <https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/teachingresources/practice/Pages/assessment.aspx>
- Suna, P., Phengsawat, W., & Steannoppakao, P. (2022). The Development of a Causal Structural Relationship Model of Factors Affecting Effective Teacher Empowerment of Opportunity Expansion School in the Northeast. *Dhammathas Academic Journal*, 22(4), 257-266. (in Thai)

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

เลขที่ 119 หมู่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100

E-mail: setthawit@g.lpru.ac.th

อาจารย์ ดร.เกศนีย์ อินฮ้าย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

เลขที่ 119 หมู่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100

E-mail: kesanee3635@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

เลขที่ 119 หมู่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100

E-mail: pratana.go@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจมาศ พุทธิมา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

เลขที่ 119 หมู่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100

E-mail: pbbenjamas@gmail.com

